

u soudu, by jeho nynější manželka byla zbavena funkce opatrovníka a on byl propuštěn z ústavu, že žalobce konal potřebná šetření a podal příslušnou žádost u soudu za žalovaného. Poněvadž ten byl v době, kdy podepsal plnou moc pro žalobce, úplně zbaven svéprávnosti, jest pro nárok žalobcův proti žalovanému rozhodné, zdali žalobce svou činnost vyvinul jako jednání nutné k odvrácení škody hrozící žalovanému nebo sloužící k jeho prospěchu. V prvním případě šlo by o nutné jednání bez příkazu (§ 1036 obč. zák.), v druhém o jednání účelné (§ 1037 obč. zák.). První vyžaduje, aby pánu věci hrozila škoda přímá, aby ohrožovala jeho jmění a zákrok byl nutný. Taková nutnost se nepodává ze zjištěného stavu věci a nelze přisvědčiti odvolacímu soudu po této stránce. Ale nešlo u žalobce ani o účelné jednání bez příkazu ve smyslu § 1037 obč. zák. Podmínkou nároku podle tohoto ustanovení jest, aby ten, kdo jednal za jiného bez příkazu, provedl věc k zřejmému a převládajícímu prospěchu druhého. Avšak ani z toho, co žalobce sám přednesl k odůvodnění svého nároku, nelze usouditi, že jednal k takovému prospěchu žalovaného. Jest tu vycházeti z toho, že žalovaný byl jako osoba úplně zbavená svéprávnosti pod zvláštní ochranou zákona (§ 21 obč. zák.), že na prosté oznámení byl soud povinen učiniti potřebná opatření ve prospěch žalovaného, zvláště vyšetřiti všechny okolnosti důležité pro posouzení, neděje-li se žalovanému křivda. Ani z dalšího průběhu věci, jak byl nižšími soudy zjištěn, neplyne, že jednání, o které žalobce opírá svůj nárok, byla jediná cesta, jak by došel žalovaný ochrany, a že jednání žalobcovo bylo provedeno k zřejmému a převážnému prospěchu žalovaného. Vskutku také neměl žalovaný z jednání žalobcova prospěch, neboť žalovaný byl již počátkem února 1935 propuštěn z ústavu jako polepšený a odveden svou manželkou a podle zprávy ústavu se nepomýšlelo dříve na jeho propuštění vzhledem k jeho chorobě.

Čís. 15468.

Není závady, aby soud při stanovení odměny podle § 17 adv. ř. a § 1152 obč. zák. přihlížel i k úspěchu dosaženému pro klienta.

(Rozh. ze dne 5. října 1936, Rv I 1920/34.)

Nižší soudy uznaly ve sporu o advokátní odměnu podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud uvedl, že kdyby mezi spornými stranami byla ujednána odměna žalobcova určitým poměrem z docíleného úspěchu, šlo by o nicotnou úmluvu příčící se zákazu podle § 879 čís. 2 obč. zák., a že proto nelze žalobci přiznati takovou odměnu ani jako odměnu přimě-

řenou. Tento názor je mylný. V souzené věci nejde o případ § 879 čís. 2 obč. zák., ježto mezi stranami nebyla předem ujednána alikvotní část z dosaženého úspěchu jako odměna žalobcova, a žalobce ani netvrdil, že žádá alikvotní část z dosaženého úspěchu, nýbrž účtoval a zažaloval toliko paušální odměnu 1,508.867 Kč 95 h, kterou potom omezil na 508.727 Kč 10 h s příslušenstvím. Na tom nemění nic okolnost, že soudní znalci vyšetřující, jaká odměna za práce žalobcem provedené jest podle § 1152 obč. zák. přiměřená, přihlíželi vedle jednotlivých úkonů též k úspěchu žalobcem dosaženému a přiznali mu kromě 220.000 Kč za jednotlivé úkony samy o sobě hodnocené ještě 280.000 Kč rovnajících se asi 2,5% z dosaženého úspěchu a že také první soud tímž způsobem postupoval, přihlížeje při tom jen asi k 2% dosaženého úspěchu. To je toliko technická pomůcka při hodnocení celkové práce žalobcovy a při výpočtu odměny za ni přiměřené. Jde jen o základy, na nichž soudní znalci vybudovali svůj posudek a podle nichž přiznali žalobci nikoli odměnu dvojí, nýbrž jednotnou, celkovou odměnu 500.000 Kč, a rovněž tak první soud, jenž ovšem za přiměřenou celkovou odměnu považoval jen 440.000 Kč. Určení celkové odměny podle § 1152 obč. zák. volnou úvahou nebrání tomu, aby nebyly vykonané práce posuzovány jednotlivě i jako celek a aby nebyly posuzovány podle různých směrnic a s různých hledisek, mezi nimiž též s hlediska dosaženého úspěchu. Než přesto nelze dovolání ve věci samé vyhověti. Jde o práce, které nejsou obsaženy v advokátní sazbě, a platí tu tedy podle § 17 adv. ř. předpis § 1152 obč. zák. o přiměřené odměně. Přiměřenost pak lze určit buď podle zjištěných skutečností nebo — jak je tomu v souzeném případě —, pokud by se tyto skutečnosti nedaly zjistiti, podle volného uvážení soudu (§ 273 c. ř. s.). Při tom není soud vázán posudkem znalců. Soudní znalci neuvedli žádných důvodů, proč přihlíželi ve svém posudku k 2,5% z úspěchu žalobcem dosaženého, a nemusil proto první soud v té příčině nic vyvracet a své důvody stavěti, jak to žalobce ve svém odvolání vytýká. Stačilo proto, když první soud uvedl, že považuje odměnu, jak ji znalci stanovili, za příliš vysokou a že ji proto podle volného svého uvážení stanoví částkou o 60.000 Kč nižší. Dovolací soud neshledává, že by odměna žalobcova stanovená prvním soudem byla nepřiměřeně nízká, a nevyhověl proto dovolání žalobce, jenž se domáhá, aby byla zvýšena o 60.000 Kč.

Čís. 15469.

1. a žalobní spolek, jev

Spořitelná, jež podle stanov jest oprávněná zkoumati nároky toho, jenž vklad vybírá, může odepřítí výplatu tomu, komu byla dána vkladní knížka jako záruka osobou zbavenou svéprávnosti.

(Rozh. ze dne 5. října 1936, Rv I 589/36.)